

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽVEDIJOJE INFORMACINIS LEIDINYS

Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige

Nr. 2 (15)

2009 m. lapkritis

Šio numerio rėmėjas:
Sponsor för detta nummer:

Kalėdinis palinkėjimas

Vis trumpesnėmis piemos dienomis ir tamsesnėmis naktimis imame ilgtis šviesos, bet ypatingai pradėdame laukti Betliejuje užsidedusios dieviškos meilės šviesos – Žventė Kalėdė stebuklo.

Kalėdas švenčiame kiekvienais metais, tačiau jos kaskart vis kitokios. Būna metų, kai šia dieną pasitinkame dideliame namiškio ar artimųjų būryje, o kartais būname ir ne taip skaitlingi prie šviesaus Kūčio ir Kalėdų stalo. Kartais šia dieną sutinkame savame krašte, o kartais – ten, kur mūsų pačių pasirinkimas ar atsitiktinumas nuveda. Tik Žventės esmė ir dvasia išlieka nepakitusi: Kalėdos atneša pačios gyvybės – pasaulio Kūrėjo, Dievo Sūnaus Jėzaus atėjimo į mūsų žemę ir į mūsų kasdienybę – džiugumą.

Garsusis britų rašytojas Viljamas Šekspyras apie Kalėdas taip yra pasakęs: „Jei nėra Kalėdų – nėra ir manęs. Jei Kristus eina nėra, tai mano gyvenimas – tik pilna triukšmo, aistrų ir beprasmybės komedija“.

Kalėdos yra! Ir drąstu tikėti, kad šio dvasia bei nuotaika nuolat atsikartoja daugelio geros valios žmonių gyvenime, kitaip kasmetinis Kalėdų šventimas prarastų savo prasmę. Švęsti Kalėdas

„Iš tamsos tenušvinta šviesa“ (2 Kor 4, 6)

nereikia linkėti kitam žmogui gero tik tą išskirtiną dieną ir tik tą progą. Atrodytų, ši tiesa yra labai paprasta, tačiau jau ši trečią tūkstantmetį žmonijai ji vis dar vargiai perprantama. Ir tai, kad pats šventės pavadinimas mūsų kalboje yra išreikštas daugiskaita, tarsi rodo, jog Kalėdos – ne vienišo žmogaus, o visos bendruomenės šventė.

Skaitydami Žventės Raštą, stebimės nerasdami tikslios Jėzaus gimimo datos. Ši knyga jums pasako tik metus, bet joje nenurodomas konkretus mėnuo ar diena. Pirmieji krikščionys pasirinko gruodžio 25-ąją, įmėjusią pagonišką, saulės dievybei skirtą šventę, tuo norėdami išreikšti, kad kiekviena diena tikinčiam žmogui gali ir turi būti naujas, nuolatinis gimimas šviesai bei gerui. Kitaip Kalėdos liktų tik maloni idilija, laikinas kasdienybės pamiršimas, praeinantis dvasios pakilimas ar graži tradicija.

Nuoširdžiai linkiu, kad Žventė Kalėdų dvasia, tiesos ieškojimas ir gėrio troškimas atsikartotų mumyse ir nuolat lydėtų, nes gėris nesiplėsti.

Džiugių šventė Kalėdų visiems Žvedijos lietuviams!

Kun. Rolandas Makrickas

Sammanfattning: Julhälsning

När vintern närmar sig och dagarna blir korta börjar vi längta efter ljus. Ännu mer längtar vi efter den heliga julen. Vi firar jul varje år, fast inte alltid på samma sätt. Ibland är vi en stor krets av nära och kära, ibland är vi bara några få vid julbordet. Oavsett var vi är och med vem vi firar, har vi alltid samma härliga känsla av närhet och kärlek. Att fira jul betyder inte att önska andra väl bara den dagen. Det är enkelt att förstå, men svårt att uppfylla. Julen är allas högtid. Under julen söker vi som mest sällskap och vill ge någonting till andra.

Om vi läser Den heliga skriften hittar vi inte något exakt datum för Jesu födelse. Vi hittar ett år men inte månad eller dag. De första kristna valde den 25 december, den dagen då man enligt den hedniska traditionen firade solens gud. På det sättet uttryckte man att varje dag kunde bli en ny födelse för ljuset och godheten. Annars skulle julen endast förbli en vacker tradition, en ändring i vardagen och inget mer. Jag önskar er alla att få ha julen i era hjärtan året runt, och ständigt låta sanningen och godheten följa er.

God Jul, alla litauer i Sverige!

Rolandas Makrickas, präst

LBÐ metinis susirinkimas / LFS årsmöte

Edita Säaf

L.e. LBÐ pirmininkės pareigas/Tillförordnad ordförande för LFS

Metinis LBÐ susirinkimas vyks **2010 m. sausio 24 d. 12.00-16.00 val.**, ABF namuose, Beskow salėje
Adresas: **Sveavägen 41, Stokholmas**

Darbotvarkėje numatomi LBÐ valdybos pirmininko/ės ir naujos valdybos rinkimai.

LFS årsmöte äger rum den **24 januari 2010** klockan **12:00 - 16:00** i ABF Huset, Beskow-salen, **Sveavägen 41, Stockholm.**

På dagordningen: val av ny ordförande och ny styrelse för LFS.

Bendruomenės veiklai plėsti laukiame tavo paramos

Jubiliejinis LBÐ fondas,

sąskaitos numeris LBÐ PlusGiro **223029-0**,
pažymint pervedime "Jubiliejinis fondas"

Lietuvių vaikų ūvedijoje paramos fondas,
sąskaita **6168-337187738**

Vi hoppas på ditt stöd för nya arbetsformer

LFS jubileumsfond,

kontonummer LFS PlusGiro **223029-0**,
v.g. specificera "Fonden"

Litauiska barnskolefonden,
kontonummer **6168-337187738**

Rinkimai á LBÐ valdybà

Gerbiami Lietuvos Bendruomenės ūvedijoje (LBÐ) Nariai! Artėja rinkimai á LBÐ Valdybà, ir rinkiminė komisija labai prašo jūsø pagalbos siūlant kandidatùs á LBÐ Valdybà ir LBÐ Valdybos Pirmininko/-ės postà.

Per pastaruosius metus LBÐ peraugo á solidpià organizacijà, susidedanèià ið atskirø darbinjø grupjø ir uþsiimanèià àvairia veikla. Dël ðios prieþasties kandidatams á LBÐ Valdybos Pirmininko/-ės postà keliama konkretùs reikalavimai siekiant uþtikrinti veiklos tæstinumà ir LBÐ Valdybos kompetencijà. Rinkiminė komisija apibrèpia ðiuos **kandidatùs á LBÐ Valdybos Pirmininko/-ės postà** reikalavimus:

- sugebèjimas strategiškai mastyti,
- sugebèjimas organizuoti ir vadovauti þmoniø grupei,
- kandidatas yra LBÐ narys ir bent vienà kadencijà anksèiau dirbæs LBÐ Valdyboje,
- geros ūvedø kalbos þinios ir ūvedijos mentaliteto supratimas,
- kandidatas turi bûti charizmatiðkas ir laisvai bendrauti,
- kandidatas turi bûti pasirengæs aukoti laisvalaikà LBÐ veiklai.

Kandidatai á LBÐ Valdybà turi bûti buvæs LBÐ nariais bent vienerius metus.

Rinkiminė komisija labai prašo jūsø paramos siūlant tinkamus kandidatùs á LBÐ Valdybà ir LBÐ Valdybos Pirmininko/-ės postà. Su pasiūlymais praðome kreiptis á rinkiminè komisijà:

Audronė Stãdþe, telefonai: 070-730 63 64 arba 08-55 66 00 67, el. paþtas: **audrone@qedata.se**

Virginija D. Karrenbauer, telefonas: 073-999 42 53, el. paþtas: **virdka@ki.se**

Antanas Romas, telefonas: 0730-812 892, el. paþtas: **antanas.romas@gmail.com**

Daugiau apie LBÐ veiklà galite suþinoti adresu: **www.lietuviai.se**

LBÐ rinkiminė komisija

Sammanfattning: Val till LFS styrelse

Årade medlemmar i Litauiska Föreningen i Sverige (LFS)!

Återigen närmar sig valet av styrelse i LFS och valberedningen behöver ert stöd med att identifiera och föreslå nya kandidater till styrelse och styrelseordförande i LFS.

Under de senaste åren har LFS vuxit till en seriös och respektabel organisation med flera arbetsgrupper och övergripande verksamhet. Av denna anledning ställs det vissa krav på **kandidater till styrelsens ordförande**. Detta görs med syfte att säkerställa kontinuiteten och kompetensen i styrelsen.

Kraven är följande:

- förmågan att tänka strategiskt,
- förmågan att organisera och leda en grupp människor,
- kandidaten är LFS-medlem och har arbetat i LFS styrelse minst en mandatperiod förut,
- har goda kunskaper i svenska språket och förstår den svenska mentaliteten,
- är karismatisk och kan uppträda inför publik,
- är beredd att offra en del av sin fritid.

Kandidater till styrelsens ledamöter måste ha varit medlemmar i LFS minst ett år.

Ni kan stödja valberedningen genom att rekommendera kandidater som är lämpliga till styrelse och styrelseordförande i LFS. Ni kan framföra era förslag genom att kontakta valberedningen:

Audrone Stãdþe, telefon: 070-730 63 64, 08-55 66 00 67, e-post: **audrone@qedata.se**

Virginija D. Karrenbauer, telefon: 073-999 42 53, e-post: **virdka@ki.se**

Antanas Romas, telefon: 0730-81 28 92, e-post: **antanas.romas@gmail.com**

Mer information om LFS finns på: **www.lietuviai.se**

LFS valberedning

Dël uppsienio lietuviø bendruomeniø (LB) projektø finansavimo

Edita Sääf

L.e. LBØ pirmininkës pareigas/Tillförordnad ordförande för LFS

Tautiniø maþumø ir iðeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 26 dienà surengë pirmàjà Koordinacinës Tarybos posëdà, kuriame buvo analizuoti ir àvertinti 84 uppsienio LB ir uppsienio lietuviø bendrojo lavinimo, lituanistinø mokyklø bei kitø ugdymo àstaigø 2009 m. projektai. Ið viso gauta 314 projektø.

Deja, dël ekonominio sunkmeëio TMID buvo priverstas perþiurëti 2009 m. departamento biudþetà, jà stipriai apkarpyti bei stabdyti tolimesnà projektø svarstymà.

Ið ðeðiø TMID pateiktø ðvedijos lietuviø bendruomenës projektø dalinà finansavimà gavo tik du.

„LBØ Informacinio leidinio iðplëtimo programa“ projektui (proj. vadovë Audronë Vodzinskaitë-Städje) skirta 1500 Lt ir „Vasario 16-àjà bei Lietuvos tükstantmetà minint“ projektui (proj. vadovë Edita Sääf) skirta 3000 Lt.

„Tikime, kad dël susidariusios sudëtingos ekonominës situacijos Lietuvoje ir dël to kilusiø finansiniø sunkumø, Jūsø veikla puoselëjant gimtjà kalbà, tautinius paproëius, patriotizmà ir pilietiøkumà nenutrùks. Esant finansinës galimybës neapsvarstyti projektai bus svarstomi. Apie tai informuosime papildomai. Dëkojame Jums uþ bendradarbiavimà ir supratimà.“ TMID (ið TMIDo internetinio puslapio)

Sammanfattning: Om projektfinansiering

Det Litauiska Minoritets- och Utvandringsdepartementet (TMID) analyserade vid sitt möte den 26 februari 2009 84 projektbeskrivningar rörande litauiska skolor och andra projekt med utbildningssyfte, som det fått in från utländska föreningar. Sammanlagt tillskrevs myndigheten om 314 projekt. Tyvärr var budgeten betydligt mindre i år på grund av den finansiella och ekonomiska krisen, varför de flesta projekt inte erhöLL någon finansiering.

LFS presenterade sex projekt och två av dem blev delvis

godkända för finansiering: projektet avseende Nyhetsbladet och projektet kring firandet av Litauens självständighetsdag den 16 februari.

TMID skriver: ”Vi hoppas att ni inte kommer att sluta arbeta med det litauiska språket och de litauiska traditionerna och att ni förstår att vårt beslut beror på den svåra ekonomiska situationen. Om läget förbättras kommer ytterligare projekt att tas upp till diskussion. Ni kommer att få information om detta separat. Tack för er förståelse.”

Mieli skaitytojai,

Nuo 2003 metø vasario, kai iðejo 1-asis ðio laikraðëio numeris, pradëgo beveik septyneri metai. Per ðà laikotarpà laikraðtis iðaugo, tapo dvikalbis, spalvotas. Tai tik techninës detalës. Laikraðëio turinà sudarë jüsø paëiø straipsniai, kurie atspindëjo bendruomenës gyvenimà. Nejuëiomis jis tapo bendruomenës metraðëiu. Gal dël to jüs laukiate kiekvieno numerio, gal dël to jà labai vertina Lietuvos Nacionalinës bibliotekos lituanistikos skyrius.

Nuo pat pradþios LBØ valdyba man patikëjo praktiøkai visà atsakomybæ uþ kiekvieno numerio iðleidimà. Turiu pripaþinti, kad tai – nemaþa naðta. Todël bûdavau labai pamaloninta kiekvienà sykà sulaukusi pagyrimø ar padëkø uþ ðà darbà.

Taëiau atëjo laikas perduoti estafetæ kitiems. Kol kas negaliu

praneði, kam konkreëiai, nes LBØ valdyba turi patvirtinti naujà atsakingjà redaktoriø. Esu àsitikinusi, kad naujas þmogus àneð gaivumo ir daug gerø permainø leidinyje, to nuòirdþiai linkiu mûsø visø labui.

Nuoòirdþiai dëkoju bendradarbiams, kurie redagavo, vertë tekstus ar prisidëjo iliustracijomis. Visiems tiems, kuriø pavardës kukliai suraðytos laikraðëio metrikoje. Taip pat dëkoju visiems skaitytojams, ypaë tiems, kurie patys raðë straipsnius ar pateikdavo minëiø ir idëjø apie tai, kaip laikraðtis turëtø atrodyti ir kokia informacija jame turëtø bûti spausdinama. Dëkoju LBØ valdybai uþ pasitikëjimà ir malonø bendradarbiavimà.

Sveikatos ir visoskeriopos sëkmës Jums, mielieji!

Audronë V.-Städje

Sammanfattning: Kära läsare

Det har gått nästan sju år sedan det första Nyhetsbladet för Litauiska Föreningen i Sverige visades för världen, i februari 2003. Med åren har tidningen växt, blivit tvåspråkig, tjockare och roligare.

LFS styrelse anförtrodde mig allt ansvar för tidningens publicering från första utgåvan. Arbetet har inte varit lätt. Därför har jag glatt mig mycket över varje ord av tacksamhet.

Jag slutar nu som ansvarig redaktör. Styrelsen får bestämma vem som ska ta över detta arbete. Jag är övertygad om att den nya

redaktören kommer att göra många fina förbättringar, åtminstone önskar jag att det kommer att bli så.

Jag vill tacka alla medarbetare väldigt mycket för text-redigering, översättningar och bilder. Jag vill också tacka alla läsare, särskilt de som skrivit artiklar till tidningen. Jag vill dessutom tacka styrelsen för förtoende och trevligt samarbete.

Jag önskar er god hälsa och lycka i framtiden!

Audronë V.-Städje

K.J. Ēeginskas apdovanotas vienu aukštiausio Lietuvos valstybės apdovanojimu

„Lietuvos ambasadorius Dvedijoje Remigijus Motuzas liepos 20 dieną Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus vardu apdovanojo Kajetoną Juliją Ēeginską Vyėio Krypiaus ordino Komandoro didþiuoju kryþiumi. Lietuvos valstybės apdovanojimas áteiktas Valstybės dienos proga.

K.J. Ēeginskas – vienas iðkiliausio lietuviø iðeivijos veikėþ, daug nusipelnęs Lietuvai, garsinęs jos vardà ir kovojęs uþ nepriklausomybà Sovietø Sàjungos okupacijos metais.

1943-1944 metais K.J. Ēeginskas ásitraukė á Lietuvio fronto antinacinà veiklà, aktyviai dalyvavo leidþiant ir platinant nelegalø ðio fronto laikraštà „Á laisvè“. 1944 metais emigravo ið Lietuvos.

1951 metais JAV radijo stoèiai „Amerikos balsas“ atidarius skyriø Miunchene, K.J. Ēeginskas rinko þinias ið Lietuvos ir skelbė jas pasauliui. Nuo 1953 metø jis buvo aktyvus iðeivijos lietuviø rezistencinės organizacijos „Europos lietuviø fronto bièiuliai“ veikėþas, ilgametis ðios organizacijos pirmininkas.

K.J. Ēeginskas siekė suvienyti po pasaulá iðsibarsčiusius antinacinės rezistencijos – Lietuvio fronto – dalyvius, sutelkti pastangas ir kovoti uþ Lietuvos nepriklausomybà. Nuo 1954 metø jis buvo vienas aktyviausio Europos lietuviø studijø savaièio rengėþ ir praneðėþ. 1964-1965 metais, gyvendamas JAV, K.J. Ēeginskas buvo Vyriausiojo Lietuvos iðlaisvinimo komiteto valdybos ir Lietuvos laisvės komiteto narys.

1975-1992 metais K.J. Ēeginskas dirbo Laisvosios Europos radijuje Miunchene, vadovavo radijo Lietuvio skyriui. Jo iniciatyva buvo rengiamos laidos tautinės savimonės puoselėþimo, tikinèioþ teisio gynimo klausimais, skaitoma Lietuvos katalikø baþnyèios kronika ir kiti pogrindþio tekstai.

Rùpindamasis lietuviø kultùros palikimo Vokietijoje iðsaugojimu, jis buvo vienas ið Lietuvio kultùros instituto Vokietijoje 1981 metais steigėþ, valdybos vicepirmininku.

Vyėio Krypiaus ordino medaliu apdovanojama uþ narsà ir þygdarbius, dvasios tvirtybà, iðtvėrmà ir pasiaukojimà kovoje uþ Lietuvos laisvè ir nepriklausomybà, ginant valstybės teritorijà, valstybės sienas ir kitus svarbius objektus.“ (ið URM tinklapio)

Ordino áteikimo ceremonija vyko Uppsaloje, ponios Julijos Ēeginskaitės Falkman svetinguose namuose, dalyvaujant artimiesiems, Lietuvos ambasados ir LBD atstovams, laikraðeio *Uppsala Nya Tidning* reporterei ir fotografui. Nustebino ponios Julijos, uþaugusios ne Lietuvoje, neprikaiðtinga lietuviø kalba. Senelio apdovanojimu labiausiai didþiavosi susirinkè anùkai. (A. Stãdþe)

Kajetonas Julius Ēeginskas

Sammanfattning: K.J. Ēeginskas belönad med en av Litauens högsta utmärkelser

Den 20 juli 2009 belönades K.J. Ēeginskas med Vytiskorssets Ordens stora Kommendörs kors för allt sitt arbete för Litauens frihet, av Litauens ambassadör R. Motuzas på order av president Valdas Adamkus.

Ēeginskas är en av de mest kända frihetskämparna i kampen mot Sovjetunionen, men han arbetade också mot nazismen 1943-44 och spred undergroundpropaganda. Han emigrerade från Litauen 1944 och arbetade på radiostationen Voice of Americas avdelning i München från 1951. Från 1954 var han en av de aktiva föreläsarna och arrangörerna för Europalitauernas studieveckor.

Åren 1964-65 bodde han i USA och var ordförande i Litauens frihetskommitté.

Mellan 1975 och 1992 var han chef för Radio Free Europes avdelning i München. Under denna tid sändes bland annat litauiska katolska kyrkans krönika och annan information från det ockuperade Litauen. Han arbetade mycket för utlandslitauerne och var med om att starta Litauernas Kulturinstitut i Tyskland 1981.

Utdelningen skedde i Julija Ēeginskas Falkmans hem i närvaro av de närmaste, representanter från Litauiska ambassad och LFS, samt en reporter och fotograf från *Uppsala Nya Tidning*

Po apdovanojimo áteikimo ceremonijos / Efter utdelningsceremonin

Ðiø metø konkurso "Dainuoju Lietuvai!" nugalëtoja tapo Edita Sääf

Hüttenfeldas (Vokietija), 2009 m. spalio 16 d. – Spalio 16 d. Vokietijoje buvo paskelbti autorinės dainos konkurso „Dainuoju Lietuvai!“ laimëtojai. Konkursà organizavo Europos lietuviø kultūros centras, Vokietijos lietuviø bendruomenë bei Vasario 16-osios gimnazija. Autorinės dainos konkursas, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmeëio minëjimui, europiniu mastu buvo paskelbtas geguþës mënësà. Jame varþytis buvo kvieëiami visi up Lietuvos ribø, Europoje gyvenantys lietuviai. Atrankos komisijà sudarë muzikas Artūras Novikas, prodiuseris Gediminas Zujus, Vasario 16-osios gimnazijos muzikos mokytojas Gintaras Ruëys ir auklëtojas Edmundas Jankūnas. Konkurse dël pirmosios vietos varþësi 12 Europos lietuviø dainø, tarp jø – ir trijø profesionaliai upsienyje muzikuojanëiø atlikëjø kūriniai. „Esu nustebintas dainø stilio, motyvø ir pasirinktø atlikimo sprendimø ávairovës“ sakë þiuri narys Gintaras Ruëys. „Panaðaus pobūdþio konkursai vyksta jau daug metø, o poþiūris á tëvynæ kinta, galø gale kinta ir pati Lietuva. Ádomu iðgirsti, kà ðiandien mes galvojame ir jauëiame dainuodami Lietuvai.“

Edita Sääf

Treëiàjà vietà þiuri skyrë nuotaikingai nuo 2004-øjø Ðiðþiojoje Britanijoje gyvenanëio Tomo Valatkos dainai „Èia visada gerai“.

Antràjà vietà pelnë Vokietijoje gyvenanti keturiolikmetë Ieva Pikalaviëiūtë, konkursui pateikusi romantiðkà, Lietuvos istorijos ir meilës jai tematikà gvildenanëià dainà „Tëvynës vëliava“.

Ðiø metø konkurso nugalëtoja tapo nuo 2001-øjø Ðvedijoje gyvenanti Edita Sääf, pateikusi kūrinià „Daina Lietuvai“. Diplomuota pianistë pastaruosius metus intensyviai dalyvauja Ðvedijos lietuviø bendruomenës gyvenime ir veikloje, ðiuo metu eina bendruomenës pirmininkës pareigas, moko Stokholmo lituanistinës mokyklos „Saulë“ vaikus muzikos ir dainavimo. „Muzika visada yra ðalia manes. Kur begyvenëiau – pianinas ir daina visada kartu su manimi. Taip atsitiko ir ðà kartà. Paskaiëius apie organizuojamà autorinės dainos konkursà „Dainuoju Lietuvai!“ sukilo jausmas: o kodël, be visø visuomeniniø darbø, kurie ir taip visada viena ar kita prasme yra skiriami Lietuvai, nepadovanojus Lietuvai savo, grynai asmeniðkos ir visos ðirdies, dovanos? Kodël gi nesukūrus dainos ðiam iðdidþiam Tūkstantmeëio paminëjimui?“ Taip ir gimë Editos „Daina Lietuvai“, kuriøje, pasak jos, sudëti patys nuøirdþiausi linkëjimai tëvnei bei ápintas pasididþiavimas, kad yra lietuvë. „Daina pasiþyminti neperdëtai pakilia nuotaika, graþia ir ‚nepigia‘ harmonija bei melodijomis, ‚necukriniai‘ tekstu. Ið kitø ji iðsiskyrë

savo formos aiðkumu bei logiðkumu, ryðkiu instrumentiniu intarpu su nauja melodine linija, kuri gale graþiai persipina su priedainio melodija, o pasibaigia nelaukta finaline harmonine slinktim, padedanëia ðauktukà dainos gale“ dainà vertina profesionalas Gediminas Zujus.

Trys geriausiai pripaþinti kūriniai bus apdovanoti piniginiomis premijomis, o pirmàjà vietà pelnusi Edita Sääf daina bus profesionaliai áraþyta G. Zujaus áraðø studijoje „Studija MA“ Vilniuje bei pristatyta Vokietijoje, Hüttenfelde, 2010 m. Vasario 16-osios minëjimo metu.

Ðiuo konkursu rengëjai siekia paskatinti upsienyje gyvenantà jaunimà kurti ir dainuoti lietuviðkai, taip puoselëjant lietuviø kalbà ir kultūrà up jos ribø bei prisidedant prie lietuviø iðlaikymo ir ugdymo upsienyje. Pirmas tris vietas laimëjusio dainø eskizus galite pasiklausyti svetainëje www.elkc.org. (ELKC info)

Sammanfattning:

Edita Sääf blev årets vinnare i sångtävlingen Jag sjunger för Litauen

Hüttenfeld, Tyskland. Den 16 oktober blev det klart vem som vunnit årets sångtävling *Jag sjunger för Litauen*, där deltagarna sjöng sina egna sånger, sånger som tidigare inte spelats någon annanstans. I tävlingen framfördes tolv sånger skrivna av litauer som bor i något europeiskt land utanför hemlandet. Sångtävlingen anordnades av Europas litauiska kulturcentrum (ELKC), Litauiska föreningen i Tyskland och Litauiska gymnasiet i Tyskland. Syftet är att uppmuntra unga litauer som bor utomlands att skapa och sjunga på litauiska och på det sättet värda det litauiska språket och kulturen.

Vinnare blev *En sång för Litauen* (Daina Lietuvai) som skrivits av Edita Sääf, som bott i Sverige sedan 2001. Edita är professionell musiker och lärare i sång och musik på litauiska barnskolan Saule i Stockholm. Hon verkar aktivt i Litauiska föreningen i Sverige och är för närvarande också föreningens ordförande. Med sin sång ville Edita uttrycka stoltheten över sin identitet och skicka sina allra bästa önsknings till sitt hemland.

På tredje plats kom Tomas Valatka från Storbritannien med låten *Här är alltid bra* (Cia visada gerai). Den 14-åriga Ieva Pikalavičiute från Tyskland blev andra med låten *Hemlandets flagga* (Tevynes vėliava).

De tre bästa sångerna kommer att få pris. Vinnarsången kommer att spelas in på G. Zujus musikstudio *Studija MA* i Vilnius och få medverka i Hüttenfeld den 16 februari 2010. Man kan också lyssna på de tre bästa sångerna på Internet på www.elkc.org. (ELKC info)

Laikraðëio upsisakymas

Jei pageidaujate ásigyti laikraðtà, praðome kreiptis: á LBD valdybà el. paðu: valdyba@lietuviai.se, telefonu: 073-637 93 07 (Daiva Bþeskiene).

Laikraðtis platinamas per ávairius bendruomenës renginius. Numërio kaina 20 kronø, siunëiant paðu, pridedamos paðto iðlaidos.

Tidningsbeställning

Om ni önskar få tidningen, vänligen kontakta: LFS styrelses e-post: valdyba@lietuviai.se, telefon: 073-637 93 07 (Daiva Bþeskiene).

Tidningen delas ut vid olika föreningsarrangemang. Lösnummerpris 20 kr. Porto tillkommer vid leverans per post.

Tūkstantmečio odisėja – Vienas vardas Lietuva

Lina Varhos

Saulės mokyklos mokytoja / Lėrare i barnskolan Saule

Jachta „Ambersail“ prie Dvedijos krantø, 2009 m. birpelio 20-oji

Birpelio dvideimtoji, grafi popietė, kai danguje ne padėtas lietus, o graipūs balti debesys ir saulė, ta pati Stokholmo krantinė, kuria visi esame apratė pasivaikdėiotti, bet vis dēlto vyksta kaipkas neapraso. Jau nuo vidurdienio, kur beittum, vis girdi kalbant lietuviškai, sutinki besiūpsanėius veidus ir smalsias akis. Viso to prieipastis – Strandvāgen krantinėje besisūpuojanti jachta „Ambersail“, iūkėliusi didiūlā vėjuje besiplaikstanėiā trispalvė vėliavā.

Po keleto valandø jachta iūplaukia, o krantinėje renkasi vis daugiau lietuviø, ūvedø ir ūpsienio turistø, laukianėiø oficialaus jachtos āplaukimo momento. Merginos repetuoja sutikimā, ambasadorius R. Motuzas duoda paskutinius nurodymus, vaikai nekantraudami vis klausia: „kada? Ar greitai?“ Ir staiga tolumoje pasirodo maipas taūkelis. Nuo ūio vaizdo suvirpa ne vieno lietuviø ūirdis – tai jie, mūsø tautos drāsieji vyrai, pasiryipė, rodos, beprotiškai misijai – jachta apiplaukti pasaulā, pasveikinti lietuviø bendruomenes ir taip atūvėsti Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejø! Kai jachta prisiūvartuoja krantinėje, nejuėia pagalvoji – nejaugi ūiuo maiputėliu laiveliu galima apiplaukti pasaulā? Bet kai pamatai graipai iūsirikiavusiā āgulā ir iūklausai, kokie jø tikslai ir misija, pamatai prezidento āteiktā vėliavā ir iūgirsti jo sveikinimus, tuomet supranti, kad ūie vyrai dēl Lietuvos padarytø dar daugiau, ne tik apiplauktø aplink pasaulā.

XI-sios āgulos kapitono Pauliaus Kovo vadovaujama komanda tradiciškai sutinkama su duona ir druska. ūokami tautiniai ūokiai, sveikina ambasadorius R. Motuzas ir lietuviø bedruomenės Dvedijoje pirminikė Edita Sāaf, susirinkusieji ploja ir skanduoja. Po oficialiosios dalies skambant lietuviškai muzikai visi kvieėiami apipiūreiti jachtā. Leidpiama smalsauti, liesti, iūbandyti, klausiti, fotografuotis. Visā valandā jūreiviai kantriai, maloniai ir draugiškai bendrauja su visais norinėiaisiais.

Po jachtos apipiūrejimo gausus būrys pajuda ambasadoriaus rezidencijos link. Ten pristatoma laivo āgula, rodomi filmai iū jachtos kelionės. Piūrint filmuotā medpiagā kartais kildavo paprastas klausimas – kodėl jie visa tai daro? Juk kelionės metu jūreiviai ne ant denio sėdi ir mėgaujasi, o sunkiai dirba, gyvena iūties spartietikomis sālygomis, nuolat kovoja su bangomis, audromis, valdo kartais sunkiai suvaldomā jachtā, traukia iū vandens bures, taiso lūpusius buumus ir apskritai – bando iūgyventi, nes kiekviena klaida ēia gali kainuoti gyvybē. Jie patys ā ūā klausimā ir atsako: viskas tik dēl Lietuvos, kad kiti supinotø apie

mus, kad lietuviai, iūsibarstā po visā pasaulā, prisimintø, jog ūiemet ūvenėiame Lietuvos vardo tūkstantmetā, kad visi prisimintume, kas mes, iū kur ir kokia mūsø misija.

ūiø drāsio ipmoniø vykdoma Tūkstantmečio odisėja dar kartā pavirtino: visus mus sieja vienas vardas – Lietuva. Mes visi, kokie skirtingi bebūtume ir kur begyventume, esame vienos tautos vaikai ir

Jachta „Ambersail“ prie Dvedijos krantø, birpelio 20-oji, 2009 / Segelbāten Ambersail i Stockholm, den 20 juni 2009

turime kuo didiūotis. Galbūt todėl pirmā kartā per tokā didelā lietuviø, susirinkusio pabendrauti su laivo āgula, susibūrimā ambasadoriaus rezidencijoje buvo ne tik vaiūdinamasi, bet ir dainuojama. Lietuviø liaudies dainos skambėjo ilgai ir garsiai, o atėjus metui skirstytis buvo labai maipai norinėiø kuo greičiau sprukti namo. Todėl didelis būrys tāsė vakarojimā krantinėje, prie laivo su ūauniāja „Ambersail“ āgula.

Norėėiau padėkoti visiems ūp ūā puikø vakarā: Lietuvos vyrams, sugalvojusiems ir āgyvendinusiems ūā projektā, jø rėmėjams. Norėėiau padėkoti ir paėios ūventės organizatoriams bei rėmėjams: LR ambasada i Dvedijoje ir Lietuviø bendruomenei Dvedijoje, visiems, surengusiems ūiā ūventē ir sukvietusiems mus ā vienā būrā, visiems ten susirinkusiems ir dalyvavusiems. Manau, kad nė vienas nenusivylė, o puikiø āspūdipiø liko tikrai daug ir ilgam.

Sammanfattning: Ambersail

I juni mānad var det dags fōr Stockholm att fā besōk av den litauiska segelbāten Ambersail pā dess resa jorden runt, fōr att symboliskt sprida nyheten om Litauens tusenårsjubileum. Vid kajen i Stockholm mōttes bāten av flera hundra entusiaster med flaggor i hānderna och blommor i hāret. Den litauiske ambassadōren hōll ett tal och det dansades folkdans. Senare pā dagen hōlls en mottagning i den litauiska ambassadōrens residens, med mat, dryck och sāng och dār fanns mōjlighet att mingla med Ambersails besāttning. Kvällen bjōd pā en varm och uppsluppen stāmning som de besōkande kommer att minnas lānge.

Krantinėje / Pā bryggan

Ėokio grupė „Baltija“ Dainų Ėventėje

Liepos pirmąją dieną, maždaug savaitę prieš Ėokio Ėventę, „Baltijos“ Ėokėjai, kas laivu, kas lėktuvu Ėveikę banguojanęią Baltiją, atvyko į Vilnių dalyvauti Lietuvos tūkstantmečio Dainų Ėventės „Amžio sutartinė“ renginiuose. Buvo nepaprastai smagu susirinkti didžiuliam stadione Vingio parke ir susitikti su lietuvišką tautinio Ėokio biėiuliais – vaikais, jaunimu, suaugusiais, senjorais ir senoliais – iš Lietuvos ir viso pasaulio: Brazilijos, Argentinos, JAV, Airijos, Didžiosios Britanijos, Australijos, Ukrainos, Kanados ir kitų šalių! „Baltijos“ kolektyvas Ėventei paruošė septynių Ėokio jaunimo programą. Kolektyvai namuose visus metus mokėsi Dainų Ėventės Ėokio, todėl Vilniuje beliko viską sujungti į vieną didelę margą brėpiną, padailinti, nugludinti ir parodyti žiūrovams.

Daugiau nei 7000 Ėokėjų savo prakaitu laistė nuo saulės kaitros pradėjusią džiūti trijų Vilniaus stadionų žolę, gėrė vandenį, Ėoko per dienas ir naktis, ir visa tai truko dešias paras, kol išaušo liepos penktosios rytas. Nuo pat ryto merginos pynė kasas ir suko kuodelius, vyrai rėdosi austas juostas, ir, visi pasipuodę tautiniais drabužiais, keliavo į Palgirio stadioną, kur netrukus tautine giesme buvo pradėta trijų dalių Ėokio Ėventės „Laiko brydėm“ programa. Ėventės atidarymo eisenoje pirmą kartą Dainų Ėvenėio istorijoje plevėsavo Ėvedijos ir Lietuvos bendruomenės Ėvedijoje vėliavos. Ėokti tą vakarą buvo nepaprasta... Stovėjome rateliuose tvirtai susikibę rankomis, jautėme vieni kitų padabnėjusį kvėpavimą vėsiame vakaro ore ir kone girdėjome krūtinėse iš jaudulio spurdančias širdis prieš pat pasirodymą Ėviesų nutviekstame stadione, skambant lietuvių liaudies muzikai. Ėventė prasidėjo iškilmingu lyg malda motinai žemei vyrų Ėokiu „Pėmynelė“. Ją keitė „Kubilinis“, po to suposi „Sūpuoklėlės“, dar vėliau – merginų „Sesulės“ pripildė erdvę iškilmingu lyrišką ritmą, kuriuos keitė sunkus ir susimastyti verėiantis „Mintinis“, jaunatviški ir upkreėiantys „Ėiaudai be grūdų“, kol galiausiai treėiųjų Ėokio Ėventės dalį vainikavo teatrališkasis „Po malūno sparnais“. Ėventės finale lyg burtapodą skandavome „Lie-tu-va“ kartu su savo draugais ir žiūrovais, plojančiais vienu ritmu. Pasibaigus oficialiajai daliai, stadione dar ilgai trypė Ėokėjai ir vingiavo rateliai, o mes lig debesų kilnojome „Baltijos“ vadovę Jurgą, kuri visus sutelkė ir uėbūrė savo svajone dalyvauti Dainų Ėventėje. Svajonė išsipildė, visiems ir kiekvienam iš mūsų atmintin

arėjusi nepamirėtamą akimirką. Dalyvavimas Lietuvos tūkstantmečio Dainų Ėventėje ir joje Ėgyta patirtis – tai gaivaus vėjo gūsis Stokholmo tautinio Ėokio kolektyvui „Baltija“ ir jo banguojanėioms Ėokio pynėms...
„Baltijos“ Ėokėja Eglė

Sammanfattning: Dansgruppen Baltija deltog på Sångfestivalen i Litauen

I början av juli anlände Baltijas medlemmar till Vilnius för att repetera i Vingisparken tillsammans med de övriga deltagarna, och därefter visa upp sju danser i ungdomarnas program, för att på det sättet fira Litauens tusenårsjubileum. Det var mycket spännande att få träffa dansälskare från Argentina, Australien, Brasilien, Irland, Kanada, Litauen, Storbritannien, Ukraina, USA och andra delar av världen.

Fler än 7000 festivaldansare övade i sex dygn. Den 5 juli promenerade dansarna uppklädda i folkdräkt till Zalgiris-stadion där danskvällen fick inleda Sångfestivalen. För första gången under ett sådant evenemang i Litauen vajade både Sveriges och Litauiska Föreningens i Sverige flaggor. Det var underbart och oförglömligt att få delta i festivalen och för detta tackar vi varmt Jurga, vår ledare.

Vėlinio mišios Stokholmo lietuviams

Judita Beniuėviėiūtė Croona

2009 m. lapkriėio 1-osios popietę Stokholmo lietuviams rinkosi į Tėby katalikų baėnyėią, kur Ėv. Vėlinio mišias lietuvių kalba aukojo monsinjoras Rolandas Makrickas, neseniai atvykęs į Stokholmą ir dirbantis Ėventoje sosto apėdtalinėje nunciatūroje.

Po Ėv. Mišio ambasadorius R. Motuzas dėkojo monsinjorui, puoselėdamas viltį, kad ir kitąsyk pavyks surasti baėnyėią mišioms lietuvių kalba ir sekmadieniniams susitikimams. Dauguma tautieėio pageidavo, kad mišios vyktų arėčiau Stokholmo centro.

Gerb. monsinjoras po mišio pakvietė visus dalyvavusius į baėnyėios bendruomenės salę pabendrauti prie kavos ar arbatos puodelio. Norintys galėjo Ėsigyti suvenyrų ir Ėvairių maldos atributų, kuriuos atvepė vie-nuolė katalikė iš Baltarusijos.

Pagal lietuvišką tradiciją po Vėlinio mišio lankomi kapai. Ėiemet pirmąkart Lietuvos ambasada organizavo pirmojo Lietuvos ambasadoriaus Ėvedijoje, kultūros ir politikos veikėjo, raėytojo Igno Jurkūno–Ėeiniaus (1889-1959) kapo aplankymą Norra Begravningsplatsen katalikų kapinėse. Ėia susirinkusieji pasimeldė bendroje maldoje, uėdegė įvakes (pr. nuotr. 9 psl.).

nukelta į 9 psl./forts. på sida 9

Baltø vienybės diena

Greta Pealinaitė

Ð. m. rugsėjo 19 d. gausus bŭrys lietuvio, ūvedo, latvio ir estø susirinko paminėti Baltijos ūaliø vienybės dienos. Ðilta ir saulėtã popietė Grōdinge kraŭto sodyboje praėjo iŭties turiningai. Graþia kalba ūventø pradėjo Baltijos dienos organizacinio komiteto pirmininkas Lars Hjeltman. ūventėje taip pat lankėsi Lietuvos ambasadorius Remigijus Motuzas su þmona Laimute.

Kiek vėliau buvo rodomas nemaþo susidomėjimo sulaukæs filmas „The Soviet Story“. Ðio filmo autorius Edvins Ðnore yra pasakojæs, jog archyvinæ medþiaga rinko 10 metø, o filmavimas truko net dveþus metus. Ðis filmas yra iðskirtinis, nes grindþiamas daug metø slėptais faktais apie sovietø bendradarbiavimã su naciais. Tai tamsioji istorijos pusė, atneðusi þmonijai daug skausmo ir kanėio.

Taip pat ūventėje buvo pristatomos ir parduodamos knygos ið Baltijos ūaliø, kurios susilaukė didþiulio ūventės dalyviø susidomėjimo. Loterija ūiomet, kaip niekada, viliojo tokiais ūdomiais prizais, kad norin- eiøþ laimėti buvo iŭties nemaþai. Visi bilietai buvo labai greitai iðpirkti, prizai iðdalinti. Ðilta puikiu rugsėjo oru visiems norintiems buvo malonu pasivaikðeioti po sodybos apylinkes.

ūventėje taip pat koncertavo Stokholmo latvio choras ir Ermines Kuulos vadovaujama ūokiø grupė. Taip pat turėjome unikaliã galimybę ásigyti lietuvio dailininkės Neringos Stjerman siuvinėtø darbø. ūventės dalyvius paragauti ir nusipirkti ūvairio lietuvioþkø produktø kvietė Renatos Ðliumpienės vadovaujamos parduotuvės „Baltijos delikatesai“ kolektyvas. ūventø vainikavo mums gerai papástamas tautiniø ūokiø ko-

lektyvas „Baltija“, praėjusiais metais atūventæs savo 5-ūjã jubiliejø. Jø ūokiui nė vienas neliko abejingas!

Ðþiugu, kad á tokia ūventø nepatingi atvykti ne tik jaunimas, bet ir garbaus amþiaus þmonės. Vienas ið iðtikimiausio bendruomenės nario Alfonsas Jovertas, kaip ir kiekvienais metais, mielai dalyvavo Baltijos ūaliø Vienybės dienoje. Uþ savo neblės- tantã jaunatviðkumã jis buvo apdova- notas kolektyvo „Baltijos delikatesai“ ásteigtu prizu.

Baltijos Vienybės dienã rengia ūve- dø-latvio bendruomenė, Estø institutas, Lietuvio bendruomenė ūvedijoje ir Grōdingės kraŭto bendruomenė. Tikimės, kad ūi graþi tradicija bus ir toliau tæsiami. Labai aėiŭ organizatoriams, kurie, negai- lėdami savo laiko ir jėgø, sukvietė mus visus á graþiã Grōdinge sodybã.

Sammanfattning: Baltikumdagen

Baltikumdagen ägde rum i Grōdinge gãrd den 19 september och litauer, letter, ester och svenskar fick en trevlig och innehållsrik eftermiddag tillsammans. Ordföranden i baltikumdagens kommitté Lars Hjeltman hälsade alla välkomna. Bland gästerna fanns också Litauens ambassadör Remigijus Motuzas med fru Laimute.

I programmet ingick bl a en visning av filmen *The Soviet Story*, som regisserats av letten Edvins Snore.

Böcker från de baltiska länderna presenterades och fanns till försäljning. Lotteriet och vinsterna var väldigt uppskattade av gästerna. På programmet stod en konsert av Stockholms lettiska kör samt en uppvisning av en dansgrupp som ledes av Ermines Kuulos. Neringa Stjerman presenterade sitt broderiarbete. Man kunde också köpa produkter från butiken *Baltiska delikatesser* och butiken uppvaktade Alfonsas Jovertas med ett pris för hans ”eviga ungdom”. Folkdansgruppen Baltija bjød slutligen in alla gäster till dans.

Baltikumdagen arrangeras av Svensk-lettiska föreningen, Estniska institutet, Litauisk Förening i Sverige samt Grōdinge kommun. Stort tack till alla som bidrog till festen.

atkelta ið 8 psl/forts. fráñ sida 8

Netoliese palaidoti ir kiti iðkilus lietuviai: kalbininko Kazimiero Būgos sūnus, jo vardo fondo steigėjas Gintautas Būga (1921-2006), istorikas, etnografas, literatas bei politikas Juozas Lingis (1919-1998). Vėlinio þvakės supibo ir ant jø kapø.

Ðėkojame gerbiamam monsinjorui Rolandui Makrickui, Lietuvos ambasada i ūvedijoje ir Lietuvio bendruomenės atstovams uþ tokã graþø, dvasingã renginã. Tikimės, kad ir kitais metais būsime sukviesti bendrai Vėlinio maldai lietuvio kalba.

Sammanfattning: Gudstjänst för litauer

Den 1 november hölls en gudstjänst på litauiska i Täbys katolska kyrka, av prästen Rolandas Makrickas. Efter gudstjänsten fanns det en möjlighet för diskussion och kyrkkaffe. Religiösa föremål och andra souvenirer fanns till försäljning. Det var en katolsk nunna från Vitryssland som hade tagit med sig sakerna.

För första gången organiserade Litauens ambassad en minnesstund för den första litauiska ambassadören i Sverige, Ignas Jurkunas-Seinius (1889-1959) som ligger begravd på Norra Begravningsplatsen (se

bilden). Ljus tändes även vid historikern Gintautas Būga (1921-2006) och politikern Juozas Lingis (1919-1998) gravar.

Vi vill rikta ett stort tack till prästen Rolandas Makrickas, Litauens ambassad och alla som deltog i denna minnesstund.

XIII-asis PLB seimas Vilniuje

Edita Sääf

2009 m. liepos 8-10 d. Vilniuje vyko trylikstasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo suvažiavimas. Dalyvavo 134 delegatai (iš 186 išrinktų 41 krašte). Lietuvos vyskupų konferencijos sekretorius prel. Gintaras Grušas Seimo darbą pradėjo invokacija, Seimo narius sveikino naujoji Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, LR Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas, užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas. Išrinktas Suvažiavimo prezidentas: Juozas Polikaitis (JAV), Jūratė Caspersen (Šveicarija), Irena Gasparavičiūtė (Lenkija).

Seimui buvo išleistas specialus leidinys, kuriame pateiktos PLB kraštų veiklos ataskaitos. Seimas per tris dienas aptarė labai daug reikalų, perskaityta daug pranešimų, vyko renginiai. Priimta rezoliucija dėl specialistų darbo grupės įkūrimo, kuri, bendradarbiaudama su Lietuvos ūkietimo ir mokslo ministerija (DM) bei TMID prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kraštų LB valdybomis, parengs mokyklinio amžiaus vaikų lietuvių kalbos žinių testavimo sistemą, pagal kurią būtų nustatomas vaikų lietuvių kalbos žinių lygis ir suteikiama DM pripažįstamas dokumentas; atnaujins programą ir vadovėlius užsienio mokiniams, kuriems lietuvių kalba yra antroji kalba; parengs užsienyje dirbančių lietuvių mokyklų mokytojų kvalifikacijų kėlimo programą ir darbo stažų pripažinimo sistemą.

Nutarta:

- remti ir plėsti JAV LB Krašto valdybos sukurtą lietuvių išieivijos studentų stažuotę Lietuvoje (LISS) programą, kuri lietuvių kilmės jaunimui padėtų geriau pažinti Lietuvą, užmegzti ir plėtoti ryšius su Lietuvos gyventojais, ugdytų profesinę ir pasauliečių brandą bei lavintų lietuvių kalbos gebėjimus;

- skleisti informaciją per žiniasklaidą ir LB krašto valdybas apie galimybes užsienyje gyvenantiems vaikams grąžti į Lietuvą gyventi ir mokyti Vilniaus vidurinėje mokykloje "Lietuvių namai".

Taip pat nutarta prie LB kraštų valdybų patvirtinti bendradarbiavimo su Lietuva prioritetų sąrašą ir iki 2009 metų spalio 15 d. pristatyti ją Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijai (aut. pastaba: pagal gautus daugumos bedruomenių apklausos rezultatus prioritetinėmis sritimis tapo Pilietybė ir ūkietimas (lietuviškos mokyklos);

Bendradarbiaujant su LB kraštų valdybomis sudaryti darbo grupę, kuri rūpintosi, kad Lietuvos gyventojai būtų geriau informuoti apie išieiviją, jos siekius, veiklą ir istoriją.

Taip pat buvo pabrėžta žurnalo „Pasaulio lietuvis“ svarba. PLB apreiškojo valdybą surasti būdus išlaikyti ją leidinai.

PLB XIII Seimas teigia, kad Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymo projektas XI-353 nepriimtinas, nes daug lietuvių, kurie emigravo iš Lietuvos okupacijos laikais ir po 1990 m. kovo 11 d. ir kurie dėl avarijų priežasčių priėmė kitos valstybės pilietybę, prarastų Lietuvos Respublikos pilietybę.

PLB Seimas ragina Lietuvos Respublikos Seimą kuo skubiau priimti naujos redakcijos Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą, kurį

taikant lietuviams, įgijusiems Lietuvos pilietybę pagal gimimo vietą, jį vaikams, vaikaišiams ir provaikaišiams bet kuriomis aplinkybėmis būtų leidžiama išsaugoti Lietuvos Respublikos pilietybę.

Išrinkta nauja PLB Valdyba 2009-2012 m. kadencijai: Regina Narušienė (JAV) – pirmininkė, Stasys Kuliavas (Kanada) – PLJS pirmininkas, Jūratė Caspersen (Šveicarija), Rimas Čiuplinskas (Vokietija), Juan Ignacio Fourment Kalvelis (Argentina), Dalia Henke (Vokietija), Vitalija Kolesnikova (Baltarusija), Petras Maksimavičius (Lenkija), Aurelija Norienė (Belgija), Arūnas Pabedinskas (Kanada), prel. Edmundas Putrimas, Antanas Rasiulis (Rusija), Angelė Vaičiūnienė (Kanada) – nariai.

Sammanfattning: XIII konventet för LFB (Litauiska föreningar i världen) i Vilnius

I juli 2009 träffades medlemmar från världens litauiska föreningar i Vilnius för 13:e gången. 134 delegater från 41 områden närvarade. De välkomnades av Litauens President Dalia Grybauskaitė, parlamentets ordförande Arūnas Valinskas och utrikesminister Vygaudas Ušackas.

Under tre dagar diskuterades många frågor, flera presentationer hölls och olika evenemang arrangerades. En resolution antogs om bildandet av en specialistgrupp som i samarbete med Litauens utbildningsministerium ska förbereda ett system för att betygsätta kunskaperna i litauiska hos de elever som inte har litauiska som första språk. Avsikten är att kunna utfärda ett dokument som kan godkännas av litauiska utbildningsministeriet, som bestyrker elevernas kunskaper i litauiska. På samma sätt föreslås att lärarnas arbetstid i söndags-skolorna utomlands godkännas som arbetad tid.

Konventet beslutade att:

- stödja och utveckla studentutbytesprogram som ska ge möjlighet för litauiska studenter som bor utomlands att lära känna Litauen bättre och även utveckla språkfärdigheter.

- informera litauiska medier om utvandrarernas mål, perspektiv, aktiviteter och historia. Det markerades att det är viktigt att tidningen "Pasaulio lietuvis" fortsätter att komma ut.

En av de viktigaste frågorna var medborgarskapsfrågan. Konventet betonade att det är av yttersta vikt att ändra den nuvarande medborgarskapslagen och låta litauer som har rätt till litauiskt medborgarskap genom att de är födda i Litauen, behålla det under alla omständigheter. Samma sak borde gälla deras barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

En ny styrelse valdes för perioden 2009-2012: ordförande Regina Narušienė, vice ordförande Stasys Kuliavas, ledamöter Jūratė Caspersen, Rimas Čiuplinskas, Juan Ignacio Karvelis, Dalia Henke, Vitalija Kolesnikova, Petras Maksimavičius, Aurelija Noriene, Arūnas Pabedinskas, Edmundas Putrimas, Antanas Rasiulis, Angele Vaiciuniene.

Uþuojauta / Kondoleans

Ðio metø balandþio 21 d. mirø ilgametis LBÐ narys **Vladas Gamziukas** (1923–2009). Vladas palaidotas Håsselby Strand kapinøse. Nuodirdi uþuojauta jo naðlei Mårtai ir artimiesiems.
LBÐ valdyba

Den 21:a april 2009 dog en långvarig LFS-medlem vid namn **Vladas Gamziukas** (1923 – 2009). Vladas ligger begravnen på Håsselby Strands kyrkogård. Vi hyser djup medkånsla till ånkan Märta och hans närmaste, i deras sorg.
LFS styrelse

Skonėčiai džiaugiasi pirmuoju lietuviškų restoranu

Vaida Meidutė

Pernai lapkričio mėnesį duris atvėrė pirmasis Skonėje lietuviškas-švediškas restoranas Gunnestorps Gård. Ėimininkai Eglė ir Virgilijus Ėaukliai nepabijoję keisti savo gyvenimo ėd esmę ir siekti svajonę. Kai ėiniomis apie ekonomikos krizę pradedama vos ne kiekviena ėiniø laida, toks ėingsnis gali pasirodyti tarsi gyvenimo statymas ant kortos, tačiau verslas pamauja ėsivaišiuoja.

– Ėinojau, kad turiu draugø, tačiau pagalbos sulaukiau net ėd tø, ėd kuriø nesitikėjau, – sako Virgilijus.

Restorane telpa 70 ėmoniø, bare – 50. Taip pat yra dar neįrengta 200 asmenø salė. Nestokojantys ėdėjø ir planø verslo plėtrai ėimininkai jau apsiprato su naujais vaidmenimis. Apsiprato ir lankytojai, kad visø paėstamas ir mylimas Virgis paslaugiai juos aptarnauja.

Ėia galima uĖsukti pietø arba vakarienę, paskanauti tą dieną siūlomø patiekalø arba uĖsisakyti a la carte. Meniu labai ėvairus. Galima paragauti keptos lietuviškos duonos su ėesnaku, cepelinø, rasime ir ėmantriø švediško laišos kepsniø. Daėniausiai ėia skamba lietuviška muzika, o bare rodomos lietuviškos programos. Ėia paprastai uĖsuka hoganiečiai po krepšinio varĖybø. Jie taip pat daėnai susirenka paĖiūrėti tiesioginės sporto varĖybø transliacijos ir atsigeriti lietuviško alaus. Lietuviai nesudaro didėiosios restorano lankytoĖø dalies – ėa pamėgo ir dauguma vietos gyventojø. ėd lūpø ė lūpas perduodamos rekomendacijos – geriausia reklama. Jø dėka ėia atvyksta vis daugiau švedø. Taip pat atsirado poreikis menui ėversti ė lenkø ir rusø kalbas. Šis restoranas yra unikalus tuo, kad pritaikytas jau „sušvedėjusiai“ imigrantø kartai, patenkina jø nostalgijà lietuviškai aplinkai ir puikiai pristato švedams uĖjūrio maisto kultūrà.

Restorane jau surengti keli didesni renginiai: Meilės dienos šventė (vasario 14d.), Ėv. Velykos su Šiauliu universiteto folkloro ansambliu „Vaiguva“, Joniniø šventė, ė kurià susirinko rekordinis skaičius lietuviø – apie 200.

Kuriantis LBD-Skonės filialui nariø buvo paprašyta uĖpildyti anketas, kuriose buvo galima paminėti pomėgius ir sugebėjimus, kuriuos būtø galima pritaikyti LBD veikloje. Šiuo atveju nariai turi galimybæ ėiuos gebėjimus pritaikyti praktiškai: turime norinėjøĖ didĖjauti, dirbti barmenais ir padavėjais, ėbandyti save organizuojant šventes.

Per pirmàjà Gunnestorps Gård gimtadienà buvo pagerbti labiausiai ėdėjomis ir darbais prisidėjusieji lankytojai, jiems atlekti simboliniai

apdovanojimai. Apdovanota restorano krikštomotė, logotipo autorė, savanoriai padėjėjai virtuvėje ir bare. 17-metė ėimininkø dukra Ugnė, besimokanti labai geraiis paĖymiais ir planuojanti studijuoti medicinà, vietoj buvimo su draugais padeda tėveliams versle, ėai skirtas „Gerosios restorano ugnelės“ prizas.

Per pirmuosius gyvavimo metus Gunnestorps Gård tapo itin mėgstama Skonės ir Kopenhagos lietuviø susibūrimo vieta. Restoranas daėniausiai vadinamas tiesiog „GUG’u“ arba labai ėiltai ir lietuviškai „pas Virgelà“. Sulaukiama šveišø net ėd labai tolimø švedijos miestø. Šveišø knygoje netrūksta padėkø ir palinkėjimø, o neretas pakoreguoja savo kelionę per Skonæ maršrutà vien tam, kad galėtø apsilankyti GUG’ė.

Sammanfattning: Skåne gläds över den första litauiska restaurangen

I november förra året öppnades Skånes första litauisk-svenska restaurang: Gunnestorps Gård. Det kunde verka som ett mycket riskabelt beslut mitt i den ekonomiska krisen, men gårdsägarna Virgilijus och Egle Saukliai vågade följa sin dröm och sätta i gång verksamheten. Restaurangen rymmer 70 personer och baren 50. Dessutom finns en ännu icke inredd sal för 200 personer. Ägarna har idéer och stora planer för verksamhetens utveckling.

På GUG serveras dagens rätt och à la carte och menyn består av traditionella litauiska och svenska rätter. Det har blivit en vana för de basketintresserade höganäsborna att komma hit efter en hemmamatch för att titta på direktsänd idrott på TV och smaka på litauisk öl. Restaurangen är unik och anpassad till den redan försvenskade invandragenerationen. Den tillfredsställer deras längtan efter den litauiska miljön samtidigt som den presenterar matkulturen från andra sidan Östersjön för svenskarna.

Det har redan arrangerats ett par större fester på restaurangen, som kärleksdagen (den 14:e februari), påskfest med folkloregruppen Vaiguva från Siauliai universitet, och 80- och 90-talsdisco. Alla som vill utmana sig själv i restaurang- och underhållningsbranschen får en chans på GUG.

Gunnestorps Gård har snabbt blivit en mycket omtyckt mötesplats för litauer från Skåne och Köpenhamn.

Skonė švenčiai Ėv. Kalėdas ir Naujuosius

Mokykla „Gintaras“ Ėv. Kalėdas švenčiai mokyklėlės patalpose **gruodĖio 13 dieną**.

Įšamesnės informacijos ieðkokite internete www.lietuviai.se arba rašykite el. paðu: annajolantaniilsson@yahoo.se.

GruodĖio 31 dieną, 23 val., maloniai kviešame kartu palydėti senuosius ir pasitikti naujuosius, 2010-uosius, metus su taure ėampano prie Kärnan, Helsingborgo centre. Registracija el. paðu: almantask@yahoo.se arba lbs.skane.valdyba@gmail.com.

Skåne firar jul och nyår

Den **13 december** firar barnskolan **Gintaras** jul i sina lokaler. Mer information fås på www.lietuviai.se eller om du skriver till annajolantaniilsson@yahoo.se.

Den **31 december** klockan **23.00** är alla välkomna att fira nyår med ett glas champagne vid Kärnan i centrala Helsingborg. Anmäl dig till almantask@yahoo.se eller lbs.skane.valdyba@gmail.com.

Lituanistinė mokykla „Gintaras“

Jolanta Nilsson

LBD Skånės filialo valdybos sekretorė/LFS Skåne styrelsessekretarė

2008 metų pavasarį LBD Skånė valdyba diskutavo dėl lituanistinės mokyklos steigimo. Buvo intensyviai ieškoma patalpų, optimaliai tinkančių visiems Skånėje gyvenantiems tėveliams.

2009 metų pavasarį LBD Skåne skyrius pasiekė gera žinia, kad Folkuniversitetet Helsingbore leido nemokamai naudotis savo patalpomis. Tai - erdvios klasės ir konferencijų bei posėdžių salė, pritaikyta taip pat ir meniniams pasirodymams.

Po tokios geros naujienos valdyba sukvietė trumpai informacijai ir patalpų apžiūrai besidominėjus tėvelius ir jų vaikučius. Visi susirinkę vieningai pritarė mokyklėlės steigimui. Lituanistinę mokyklėlę nutarta pavadinti „Gintaro“ vardu.

Jau minėtose Folkuniversiteto patalpose Helsingborge, Trädgårdsgatan 25, pamokėlės vyksta nuo 2009 metų rugpjūčio 30 dienos kas antrą sekmadieną. Šiuo metu norą lankyti lituanistinę mokyklėlę pareiškė 26 vaikai nuo vienerių iki 14 metų. Jie mokosi lietuvių kalbos, istorijos, o šokdami ir dainuodami susipažįsta su Lietuvos kultūra ir papročiais.

2009 metų rugsėjo 27 dieną buvo išrinktas tėvų komitetas. Šis komitetas kartu su LBD Skåne valdyba vadovauja lituanistinei mokyklai „Gintaras“. Mokslas lituanistinėje mokykloje yra mokamas - pagrindinės mokyklos pajamos yra iš tėvų renkamas simbolinis mokestis.

Mokykloje dirba penkios mokytojos: Sonata Staniukynienė, Jolanta Nilsson, Evelina Dapkevičienė, Aurelija Paleckienė ir Raimonda Bartkutė. Jos moko vaikus lietuvių kalbos ir istorijos, lietuviškų tradicijų, supažindina su lietuviškomis pasakomis, skaičiuotėmis, dainelėmis.

2008 m. balandžio 16-18 d. vyko Tautinių sąrašų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės suorganizuotas lituanistinių mokyklų forumas „Lituanistinis žvilgtelėjimas: perspektyvos ir tendencijos“. Džiugu paminėti, kad šiame forume tarp 100 kitų mokytojų iš viso pasaulio, žinių sėmėsi ir mūsų mokytoja Evelina Dapkevičienė.

Mokykla „Gintaras“ nuodirdžiai dėkoja Saulės lituanistinei mokyklai Stokholme už geranorišką pasidalijimą savo patirtimi ir žiniomis!

Sammanfattning: Litauiska skolan Gintaras

Sedan början av 2008 har LFS i Skånes styrelse diskuterat behovet av att grunda den litauiska barnskolan *Gintaras*. Våren 2009 kom den goda nyheten: skolan fick använda lokalen hos Folkuniversitetet på Trädgårdsgatan 25 i Helsingborg utan att behöva betala någon avgift.

Lektionerna har hållits varannan söndag sedan 30 augusti 2009. Skolan har fem lärare. För närvarande läser 26 barn litauiska och historia samt bekantar sig med den litauiska kulturen genom att sjunga och dansa. Sedan 27 september i år finns också en föräldrakommitté som förvaltar skolan tillsammans med LFS i Skånes styrelse. Föräldrarna betalar en symbolisk avgift för lektionerna.

Skolan *Gintaras* vill rikta ett hjärtligt tack till den litauiska barnskolan *Saulei* Stockholm som har delat med sig av sina kunskaper och sin erfarenhet.

Höganäs Basket vyrai - politikø akiratyje

Vaida Meidutė

2008 metų pavasarį Höganäs Basket klubo užsibrėpti tikslai pasiekti. Vyrų komanda dar kartą išrodė savo pranašumą ir išsikovojo teisę kitą sezoną žaisti pietų Švedijos pirmojoje lygoje. Klubo valdyba, savo ruožtu, labai pagerino organizacinę darbą ir yra pasiruošusi vykdyti tokios aukštos lygos komandos poreikius.

Per paskutines varžybas, kuriose Höganäs Basket padėję prieš Stokholmo komandą Saltsjöbaden Seahawk, gausiame piūrovų būryje sėdėjo ir keli savivaldybės politikai, tarp kurių buvo Höganäs meras Peter Kovacs. Net ir be trijų stiprių padėjėjų likę höganėiečiai šiose varžybose neabejojo pergale ir šveikė varžovus.

Dar kartą, lietuvių dėka, Höganäs Basket komanda toli už nugaros palieka bet kurą kitą sporto klubą savo rajone ir vėl yra vadinama mažiausia savivaldybe Švedijoje, turinčia pirmos lygos krepšinio komandą. Šiomet, gruodžio 12-ąją, klubas švęs savo 30-ąją, o kaip tik tomis dienomis planuojamas naujos sporto halės atidarymas Höganäs mieste. Ši sporto halė pirmiausiai yra pritaikyta krepšiniui. Jai išrengti pasirinkti lietuvių rekomenduoti sporto įrangos gamintojai. Pats faktas - nauja salė krepšiniui mažame Švedijos mieste - nėra dažnas politikø sprendimas.

„Tai reikšminga, kad tikime šiais vaikinais“ - prasitaria besidripsantis Peter Kovacs.

Iš karto po rungtynių suskamba klubo vadovų mobilieji telefonai - tai Skonės laikraščio žurnalistai. Höganäs Basket jaunių treneris Mats Jönsson pratrūksta juoku, kai atsiliepa supranta, kad skambina komandos, su kuria ką tik nugalėti varžovai susitikus rytoj, treneris. Jis nori žinoti savo galimybes patekti į pirmąją lygą jau dabar, nelaukdamas rezultatø lentelės, pasirodysiančios internete.

Tačiau iš daugelio pagiriamøjų straipsniø, liaupsinanøjø lietuviø vardus, vienas apie rungtynių rezultatus net neapsimena. „Helsingborgs Dagblad“ (2009-03-30) sporto skiltyje akį traukia antraštė - „Europos sąjunga imasi veiksmø po Höganäs Basket skundo“. Vis dar su ekonominiiais sunkumais susiduriantis klubas pastebėjo klaidà Švedijos krepšinio asociacijos atstatymuose, kurie prieštarauja ES politikai. Sezono licencija padėjui iš Lietuvos yra daugiau nei keturis kartus brangesnė nei padėjui, gimusiam Švedijoje. Lygiø lygybø ginantys atstatymai akivaizdžiai prieštarauja ir faktui, kad tokio pat lygio krepšinio padėjimai moteriai iš Lietuvos licencijos kaina yra dvigubai mažesnė nei vyrui. Europos Sąjungos komisija jau pradėjo dialogà šiuo klausimu su Švedijos sporto ir kultūros departamentu. „Mūsų miestas, turintis tokià komandà, Švedijoje gal ir mažiausias, tačiau susilaukėme pakankamai dėmesio“ - patenkintas sako vienas klubo vadovø Tord Hammarlund.

nukelta à 13 psl./forts. på sida 13

Höganäs Basket vadovø vieðnagë Lietuvoje

Vaida Meidutë

Tikra þiema ir senokai jaustas net minus 16 laipsniø ðaltis sausio 2-à dienà pasitiko sveeius ið Ðvedijos. Dvylika Höganäs Basket klubo nariø anksø rytà büriavosi Vilniaus oro uoste, dþiugiai nusiteikë pagaliau aplankyti Lietuvà. Keturiø dienø vieðnagës tiksà sveeiai àvardijo vienu ir bütent lietuviøku þodþiu – krepðinis. Tiesa, ðioje kompanijoje netrúko juokø, kad Vilniaus senamiestyje ne tiek jau ir daug krepðinio lentø, bet gausus sniegas ant senøjø sostinës stogø nepaliko pasirinkimo domëtis kuo nors kitu kaip tik krepðiniu.

Tarp keliø suplanuotø lankytinø vietø Radviliøkio sporto mokykla buvo absoliutus prioritetas. Èia sveeiai apþiurëjo tik pernai pastatyta sporto salë ir naujus àrenginius, o vëliau buvo surengtos draugiøkos vyrø rungtynës – Radviliøkio „Radviliøkis“ pried (tam kartui juokais pavadintà) Hogano „Radviliøkà“.

Höganäs Basket tvirtai laikosi pirmosè serijos lenteliø vietose savo þaidëjø – lietuviø – dëka, taèiau klubas vien tik tuo neapsiriboja – planai ir uþmojai populiarinti krepðinà Ðvedijoje yra kur kas didesni. Praëjusio metø rudenà suburti nauji vaikø krepðinio büreliai, moterø ir vyrø mëgëjø grupës, mokyklas lanko ir laisvas treniruotes vaikams rengia keli vyrø komandos þaidëjai – tai taip pat sulaukia didelio dëmesio ir àvertinimo.

Radviliøkio sporto mokykloje vieðëja Höganäs klubo vadovai aptarë jauniø krepðinio mainø programos vykdymo galimybes. Ir Höganäs, ir Radviliøkis nestokojo pasiølymø vieni kitiems ir pozityviø bendradarbiavimo prognozø. Ðioø dviejø klubø vadovai dþiaugësi à Ðvedijà iðvykusio vaikino rezultatais, tiesa, Radviliøkio treneriai iðvykëliø tøvüikai liüdejo.

Höganäs ir Radviliøkis yra panaðaus didumo miestai, beveik toks pat gyventojø skaiëius. Skirtumas tarp ðiø miestø krepðinio klubø nedidelis – Radviliøkis turi sporto mokyklà ir savo krepðininkus ugdo nuo maþø dienø, bet jiems labai trüksta rëmëjø, o turimi finansavimo ðaltiniai yra nepastovus ir nepakankami. Höganäs sporto mokyklos neturi, nëra net planø jà kurti, pagal ðvedioøkas normas, tai pernelyg maþas miestas atskirai sporto mokyklai. Krepðiniu èia susidomi dþpniausiai paaugliai, tik praëjusio metø rudenà suburta 6–10 metø vaikø krepðinio grupë (beje, tai yra jauniausi kada nors buvø klubo nariai). Taèiau finansavimas Höganäs Basket yra gerokai didesnis ir reguliaresnis. Bütent ðia skirtinga patirtimi ir planuojama dalintis ateityje: Radviliøkis – krepðininkø ugdymu nuo vaikystës, Höganäs – finansavimo galimybëmis.

Höganëeiai kalbëjo, kad ðios kelionës à Lietuvà tikrai nepamirð. Kaip labiausiai àsimintinus àspüdþius jie vardijo Vilniaus senamiestà, Trakus, Kryþiø kalnà, cepelinus, gausø sniegà, ypatingai tomis dienomis uþspaudus à ðaltukà, Kauno sporto halëje stebëtas „Þalgirio“ komandos rungtynës, þmoniø paprastumà ir paslaugumà. Atsisveikin-

damas Mats Jönsson pasakë: „Vilniaus nesulyginsi su jokia kitu miestu – jis unikalus, toks yra ir lietuviøkas krepðinis“.

Po savaitës vël sutikau visus, tik jau ne Lietuvoje, o Höganäs sporto salëje – „labas“ sakë kiekvienas, o nuo veidø nedingo plaëios ðypsenos...

HB valdyba Radviliøkyje / HB styrelse i Radviliskis

Sammanfattning: Höganäs Baskets styrelse på besök i Litauen

En riktig vinter mötte gästerna från Sverige i Vilnius den 2:a januari i år. Det var ett fyra dagars besök med ett syfte: litauisk basket. Radviliskis basketskola hade högsta prioritet på resplanen. I Radviliskis fick gästerna se en nybyggd sporthall, ny utrustning och dessutom spela en vänskapsmatch – "Radviliskis" mot Höganäs Baskets herrlag.

Tack vare de litauiska spelarna har Höganäs Basket en säker första-plats i de svenska matchtabellerna. Men föreningen nöjer sig inte med detta. Man har planer på att göra basketen populärare i Sverige. Vid besöket i Radviliskis diskuterades samarbetsmöjligheter och utbytesprogram mellan de båda föreningarnas ungdomar. Största skillnaden mellan föreningarna är att Radviliskis har en basketskola där man tränar sina spelare från tidig barndom, vilket Höganäs inte ens har i sina planer. Enligt svenska normer är Höganäs kommun för liten för att ha egen basketskola. Däremot har Höganäs flera sponsorer och tryggare ekonomi. Föreningarna planerar att samarbeta kring detta för att få ömsesidig nytta.

Höganäsborna var mycket nöjda med resan och försäkrade att de inte kommer att glömma det i förstone.

atkelta ið 12 psl/forts. från sida 12

Sammanfattning: Höganäs Basket i politikernas blickfång

De mål som Höganäs Basket hade ställt upps har uppnåtts. Herrarna kom upp i första divisionen en gång till. Föreningens styrelse är i sin tur beredd att arbeta mer för laget. Höganäs Basket-herrarna väckte politikernas intresse också. Höganäs kommunalråd Peter Kovacs kom och tittade på sista hemmamatchen. Igen lämnar Höganäs Basket alla andra idrottsföreningar i kommunen långt bakom sig och kommunen kallas åter för den minsta i Sverige med ett basketlag i första divisionen.

I december fyller föreningen 30 år och detta datum sammanfaller med den nya sporthallens invigning. Det faktum att man byggt en helt ny hall först och främst anpassad för basket är rätt så ovanligt i Sverige.

Medias intresse för laget är också stort. Helsingborgs Dagblad skrev 2009-03-30: "EU agerar efter Höganäs klagomål" efter att föreningens styrelse anmält Svenska Basketförbundets regler för spelaravgifter till EU-kommissionen. Priserna för utländska spelare är nästan fyra gånger högre än för svenska spelare, vilket anses rimma illa med EU:s målsättning med fri rörlighet och sysselsättning inom unionen. Dessvärre är reglerna könsdiskriminerande också: spelaravgiften för kvinnliga idrottsutövare på samma nivå är bara hälften av den för män. EU-kommissionen har redan börjat diskutera detta med det svenska Kulturdepartementet.

Jaunøjø krepðininkø mainø programa ásbëgëja

Vaida Meidutë

Prabëgus beveik metams nuo pirmojo Höganäs Basket treneriø vizo á Lietuvà galima dþiaugtis ásbëgëjanëios mainø programos rezultatais. Gegupë mën. surengta Höganäs Basket paaugliø savaitgalio kelionë á Radviliøká, o rugpjûtá radviliøkieëiai aplankë draugus Höganäs mieste. Per ðiuos du savaitgalius supaista daug draugiøkø rungtyniø, berniukai labai susidraugavo ir mokësi vieni ið kitø krepðinio meno. Nors kol kas orientuotasi tik á 12-14 metø berniukus, tikëtina, kad á kitas keliones bus kvieëiamos ir krepðininkës mergaitës. Buvo praþyta galimø projekto finansavimo fondø paramos, taëiau jø sprendimo ne-

laukta. Pagrindinis projekto iniciatorius ir HB vyrø komandos kapitonas Donaldas Bartkus upbaigë treneriø susirinkimà þodþiais: „ðel lietuvio vaikø að ramus, taëiau ðvedai turi þaisti dabar, o ne po metø ar dvejø, kai jiems jau bus po 16“. Po tokio padrásinimo imtasi visø galiomybiø surinkti reikiamà pinigø sumà vaikø kelionëms. Abu krepðinio klubai skyrë dalà lëðø ið savo biudþeto, dalà padengë þaidëjø tëlviai, vyrø komandos vaikinai pasisiülë savais automobiliais nuveþti vaikus. DFDS kompanija, vykðanti keliones keltais ið Karlshamn á Klaipëdà, taip pat prisidëjo prie ðios sportinës programos ágyvendinimo: vaikams buvo suteikta 50 proc. nuolaida bilietams. Lietuviø - ðvedø restorano Gunnestorps Gård þeiminkai Virgilijus ir Eglë Ðaukliai þymiai sumaþino lietuvaieiø iðlaidas Ðvedijoje: vienà ið restorano salio jie pasiülë paversti sveieø miegamuoju. Numatytos savaitgalio programos taip pat buvo perkeltos, kad jaunieji krepðininkai galëtø tinkamai pailsëti.

Smagu buvo stebëti Radviliøkio ir Höganäs keturiolikmeëius, skanduojanëius up HB vyrus pirmos lygos rungtyne. Ði triukðmingiausio sirgalio grupë tik retkarëiais susiþvalgydavo, norëdama pasitikslinti lietuviøkus, ðvedioøkus ar angliøkus krepðinio terminus savo komentarams. Abiejø ðaliø berniukai buvo puikiai iðmokæ visø Höganäs krepðininkø vardus ir pavardes, o HB vyrai savo jaunøjø pasekëjø nenuvylë – rungtynes laimëjo.

Lietuviai, þaidþiantys „Höganäs Basket“ komandoje:

Donaldas Bartkus (g. 1975 m.), ūgis 185 cm, komandos kapitonas, gynëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“ komandoje. „Höganäs Basket“ – nuo 1999 m., þaidþia 7 numeriu.

Paulius Barauskas (g. 1981 m.), ūgis 200 cm, centro þaidëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“ komandoje. „Höganäs Basket“ – nuo 2004 m., þaidþia 22 numeriu.

Martynas Kukøta (g. 1989 m.), ūgis 203 cm, centro þaidëjas. Anksëiau lankë Klaipëdos V. Chomiëiaus krepðinio mokyklà, Gargþdø sporto mokyklà, þaidë „Vëþaiëiø meøkio“ komandoje. „Höganäs Basket“ – nuo 2008 m., þaidþia 13 numeriu.

Daivis Sutkeviëius (g. 1984 m.), ūgis 191 cm, vidurio puolëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“ komandoje. „Höganäs Basket“ – nuo 2005 m., þaidþia 15 numeriu.

Vainius Sutkeviëius (g. m.), ūgis 192 cm, puolëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“ komandoje. 2009 m. baigë Klaipëdos kùno kultūros pedagogikos fakultetà, þaidë studentø krepðinio lygoje. „Höganäs Basket“ nuo 2006 m. þaidþia 8 numeriu.

Evaldas Juozapaitis (g. 1984 m.), ūgis 188 cm, gynëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“ komandoje. „Höganäs Basket“ – nuo 2004 m., þaidþia 10 numeriu.

Aurimas Baltrukonis (g. 1983 m.), ūgis 190 cm, gynëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“ komandoje. „Höganäs Basket“ – nuo 2005 m., þaidþia 8 numeriu.

Saulius Stulginskas (g. 1977 m.), ūgis 188 cm, lengvasis kraðto gynëjas. Anksëiau lankë Radviliøkio krepðinio mokyklà, þaidë „Radviliøkio“, „Ängelholm“ ir „Äli“ komandose. „Höganäs Basket“ – nuo 2004 m., þaidþia 12 numeriu.

Litauer som spelar i Höganäs Basket

Donaldas Bartkus, f. 1975, 185 cm lång, lagkapten, shooting guard. Har gått i Radviliskis basketskola samt spelat i herrlaget Radviliskis (Litauen). I Höganäs Basket sedan 1999. Spelar som nr. 7.

Paulius Barauskas, f. 1981, 200 cm lång, center. Har gått i Radviliskis basketskola samt spelat i herrlaget Radviliskis (Litauen). I Höganäs Basket sedan 2004. Spelar som nr. 22.

Martynas Kuksta, f. 1989, 203 cm lång, forward. Har gått i V. Chomicius basketskola i Klaipeda, i Gargzdai idrottsskola, samt spelat i Vezaiciu meskys herrlag (Litauen). I Höganäs Basket sedan 2008. Spelar som nr. 13.

Daivis Sutkevicus, f. 1984, 191 cm lång, forward. Har gått i Radviliskis basketskola, på Kaunas Idrottsakademi, samt spelat i herrlaget Radviliskis (Litauen). I Höganäs Basket sedan 2005. Spelar som nr. 15.

Vainius Sutkevicius, f. 1986, 192 cm lång, forward. Har gått i Radviliskis basketskola, på Klaipeda idrottsakademi, samt spelat i herrlaget Radviliskis och i Klaipeda studentbasketlag (Litauen). I Höganäs Basket sedan 2006. Spelar som nr. 8.

Evaldas Juozapaitis, f. 1984, 188 cm lång, guard. Har gått i Radviliskis basketskola samt spelat i herrlaget Radviliskis (Litauen). I Höganäs Basket sedan 2004. Spelar som nr. 10.

Aurimas Baltrukonis, f. 1983, 190 cm lång, guard. Har gått i Radviliskis basketskola samt spelat i herrlaget Radviliskis (Litauen). I Höganäs Basket sedan 2005. Spelar som nr. 8.

Saulius Stulginskas, f. 1977, 188 cm lång, guard, forward. Har gått i Radviliskis basketskola samt spelat i herrlaget Radviliskis (Litauen) och Ängelholms Äli (Sverige). I Höganäs Basket sedan 2004. Spelar som nr. 12.

VII-ajame Europos lietuviø krepðinio turnyre vël triumfavo Londono komanda

Mindaugas Jacineviëius

Londono „Lithuanian BC“ krepðininkø komanda po metø pertraukos vël iðkovojo VII-ojo Europos lietuviø krepðinio turnyro (ELKT) nugalëtojø tauræ.

Rugpjüeiø 14 dienà Hiutenfelde (Vokietija) àvykusiamè ELKT, kuriame dalyvavo 13 komandø, finale ðiais metais susikovë Londono lietuviai, pusfinalyje 42:14 àveikæ ðveicarijos „Lietuviai.CH“ komandà bei Druskininkø „Grand Spa Lietuva“ ekipà, kuri tik po ànirtingos kovos rezultatu 38:34 sugebëjo palaupiti Pietø ðvedijos „Þuvëdø“ komandos pasiprieðinimà. ðvedijos lietuviai liko treëioje vietoje, maþajame finale nugalëjæ komandà ið ðveicarijos.

Nors ið pradþiø atrodë, kad „Lithuanian BC“, nepralaimëjusi ðiais metais në vienø rungtyniø, finale didelio vargo neturës, Druskininkø komanda vis tik rado savyje jëgu ir pakilæ lemiamam ðturmui buvo netgi persvërà rezultatà savo komandos naudai. Tæiaiu (2007 metø èmpionai) Londono lietuviai po laiku paimtos minutës pertraukëlës èmë vël demonstruoti kibià gynybà bei puikø komandinà þaidimà puolime, ir tai jiems garantavo pergale rezultatu 46:30. Geriausio turnyro þaidëjo taurë buvo àteikta „Lithuanian BC“ komandos nariui Egidijui Januleviëiui. Jam taip pat buvo àteikta ir kompanijos „pusk.lt“ dovana - papïntinis kaitavimo („kitesurfing“) kursas Lietuvos pajûryje.

Ðis turnyras iðskiria tuo, kad aikøtelëje rungtyniø metu privalo bûti bent po vienà merginà. Þaidëjoms yra taikomos àvairios privilegijos, o jø pelnoma taðkai yra vertinami daugiau negu vyrø. Jos ir vël tapo turnyro puoðmena, o savo meistriøkumui niekuo nenusileido daugeliui stipriosios lyties atstovø. Stebint, pavyzdþiui, VII ELKT geriausio þaidëjos Augustës Þygaitës ið Londono þaidimà, ne vienas juokavo: ar nevertëtø kai kuriems vyrams, þaidþiantiems prieð jà, taikyti ðias privilegijas... A.Þygaitei buvo àteikta taurë ir „Grand Spa Lietuva“ àsteigtas prizas - savaitgalis dviem asmenims Druskininkø vandens pramojø parke ir vieðbutis dviem asmenims.

Tolimø metimø konkurse stulbinantà taiklumà demonstravo Kæstas Rimas ið „Palëiø“ komandos, sugebëjæs per minutæ àmesti net 19 tritaðkiø. Merginø kategorijoje taikliausia tapo Jûratë Valytë („Palëiai“).

À krepðinio turnyrà Hiutenfelde ðiomet buvo atvykæ 142 krepðininkai ið Vokietijos, Anglijos, ðvedijos, Danijos, Baltarusijos, ðveicarijos ir Lietuvos, o per vienà dienà buvo suþaistos net 37 rungtynës. Netrûko nieko: nei graþiø prasiverþimø, nei taikliø metimø paskutinëmis rungtyniø sekundëmis, nei àspüdingø dëjimø à krepðà, nei karëiø replikø teisëjø atþvilgiu. Buvo ir patemptø raumenø, iðnarintø

kojø, rankø, mëlyniø ir net sulaubytø pirëtø. Tæiaiu tai tik dar labiau paryðkina lietuviø ryþtingumà, verþlumà ir atkaklumà kovojant dėl nugalëtojø titulo.

ELKT staigmena tapo turnyro naujokai ðveicarijos lietuviai, atsi-veþæ ðaunø bûrà sirgalio ir sugebëjæ prasibrauti net iki pusfinalio. Dide-liø komplimentø nusipelne ir Frankfurto lietuviai, atvykæ à turnyrà tik penkiese ir suþaidæ net 6 rungtynes be keitimø. Nesëkmë ðakart lydëjo nevisos sudëties atvykusius praëjusio metø èmpionus „Cambridge“ krepðininkus, kurie, nors ir demonstravo brandø þaidimà ir bene la-biausiai sugebëjo pasiprieðinti Londono komandai pogrupio rungty-nëse, liko tik septintoje vietoje. Ðauniai pasirodë ir gausi jungtinë Kiolno-Bonos komanda, taip pat atvykusi à turnyrà pirmà kartà. Links-miausia komanda buvo pripaþinta publikos numylëtime tapusi Vokie-tijos „Oplia“ ekipa, atvykusi à turnyrà be didesnø ambicijø, tæiaiu sugebëjusi uþimti garbingà 9 vietà.

Po finaliniø rungtyniø ir apdovanojimø dalyviai skubëjo à „Eurofestivalà“, kur jø jau laukë grupë „Biplan“, o dalinimasis àspüðþiais uþsitæsë iki pat ryto.

Turnyro organizatoriai dþiaugësi, kad jiems vël pavyko suburti gausø skirtingø Europos ðaliø, àvairiø profesijø lietuviø bûrà, kurà vienija bendras pomëgis - krepðinis.

Turnyrà rengë Europos lietuviø kultûros centras (ELKC), vadovaujamas Rimo Èuplinsko, talkininkaujant Vokietijos lietuviø bendruomenës Kiolno-Bonos apylinkës pirmininkei Ievai Kleinauskas ir Vokietijos „Palëiø“ krepðinio komandos kapitonui Mindaugui Jacineviëiui (Lundgrenui).

Galutinë komandø rikiuotë:

1. Londonas „Lithuanian BC“
2. Druskininkai „Grand Spa Lietuva“
3. ðvedija „P.ðvedijos Þuvëdai“
4. ðveicarija „Lietuviai.CH“
5. Hiutenfeldo „Palëiai“
6. Kiolno-Bonos I komanda
7. „Cambridge“
8. Frankfortas
9. Heidelbergo „Oplia“
10. Baltarusija „Gervëiø kraðtas“
11. Hamburgas
12. Kiolno-Bonos II komanda
13. Danija „Kopenhaga“

LBD INFORMACINIS LEIDINYS / NYHETSBLAD FÖR LITAUISKA
FÖRENINGEN I SVERIGE, Nr. 2 (15)

2009 M. LAPKRITIS / NOVEMBER ÅR 2009

LEIDËJAS / UTGIVARE: LBD valdyba / LFS styrelse

L.E.P. PIRMININKË / TILF. ORDFÖRANDE: Edita Sääf

Kamratvägen 5, SE-13242 Saltsjö-Boo

editap55@hotmail.com tel.: 073-064 24 70

SEKRETÖRE / SEKRETERARE: Veronika Ottosson

veronika.ottosson@hotmail.com tel.: 076-231 73 21

LBD POSTGIRO / LFS PG 22 30 29-0

LBD EL. PAÐTO ADRESAS / LFS E-POST: valdyba@lietuviai.se

SVETAINE / WEBBADRESS: www.lietuviai.se

Narystës paraiðka yra LBD svetainëje /

Medlemsansökan finns på LFS-webben

REDAKCIJA/REDAKTIONEN: Audronë Städje (ats./ansv.)

TEKSTUS REDAGUOJA / TEXTREDIGERARE: Ilona Lilieholm, Jörgen Städje,

Evelina Uþdavinytë, Vanda Antanaitienë

DIZAINAS IR MAKETAS / FORMGIVNING OCH LAYOUT: A. Städje

SANTR./SAMMANFATTN.: Ilona Lilieholm, Alina Truskauskaitë, Vaida

Meidutë, Rasa Ðalkauskaitë, Audronë Städje

ILIUSTRACIJOS / BILDER: D.Ðapokaitë(1), A.Städje(4,16), G.Kempe(6),

J.Städje(7,8,9), „Baltija“(8), M.Gamziukas(10), GuG(11),

O.Werth(13), M.Jönsson(14)

REDAKCIJOS EL. PAÐTAS / REDAKTIONENS E-POST: audrone@qedata.se

KAINA / PRIS: 20 SEK, LBD nariams - nemokamai / för LFS medlemmar - gratis

TIRAPAS / ANTAL EXEMPLAR: 200 vnt./st.

Redakcija pasilieka teisæ trumpinti ir redaguoti atsistovus tekstus./

Redaktionen har rätt att förkorta och redigera inkomna texter.

LBD valdyba sveikina / LFS styrelse gratulerar

Su jaunatviðku jubilejumi, Egle!

Sveikiname LBD naræ, buvusìa ilgametæ Saulës mokyklos tøv komiteto pirmininkæ Eglæ Miniotienæ atöventus jaunatviðkà jubilejõ. Linkime visada iðlikti linksma, energinga, kupina idëjõ ir þavia kaip ligi ðiol.

Sammanfattning:
Gratulerar till ett ungdomligt jubileum!

LFS styrelse gratulerar vår medlem Egle Miniotiene, före detta mångårig ordförande i barnskolan Saules föräldrakommitté, till ett ungdomligt jubileum och önskar att hon får förbli glad, energisk och vacker.

Sveikiname su 1-ju gimtadieniu!

LBD Skånës filialo valdyba nuoðirdþiai sveikina restoranà „Gunnestorps Gård“ su vieneriõ metõ gimtadieniu, o Eglei ir Virgijui Daukliams linki visokeriopus sëkmës!

Sammanfattning:

LFS filial i Skåne vill hjärtligt gratulera Restaurang Gunnestorps Gård på ettårsdagen och önska Egle och Virgis Saukliai lycka till i fortsättningen!

Padëka

Jörgen Stådje

Noriu vieðai nuoðirdþiai padëkoti Jörgen Stådje, mano vyrui, up visokeriopa pagalba, leidþiant LBD laikraðtã nuo pat pirmojo numerio. Dauguma laikraðeio iliustracijõ – tai puikiõs, profesionalios Jörgen darytos nuotraukos. Kai laikraðtis tapo dvikalbis, Jörgen redagavo daugumà ðvediõkõ straipsniõ. Jau nekalbu, kiek jo pastangõ adëta laikraðtã atspausdinant, sulankstant ir susegant. Be Jörgeno paramos ir palaikymo man būtõ buvæ gerokai sudëtingiau pateikti jums laikraðtã tokã, koks jis yra dabar.

Aëiù tau, mielas drauge!

Audronë V.-Stådje, ats. redaktorë

Avtackning till Jörgen Stådje

Jag vill offentligt tacka min make Jörgen Stådje för all hans hjälp vid arbetet med LFS tidning från allra första numret. Största delen av alla bilder i tidningen har Jörgen gjort. Han har också redigerat de flesta svenska artiklarna och sammanfattningarna i tidningen. Jag tackar honom hjärtligt för hans stora hjälp med tidningens framställning. Utan hans hjälp och stöd skulle jag ha haft mycket svårare att göra tidningen sådan som den är nu.

Tack så mycket, kära vän!

Audronë V.-Stådje, ansv. redaktör

Progos!

LBD valdyba norëtõ sveikinti visus su jubilejais, vedybomis ir kitais svarbiais ävykiais. Labai praðome praneðti valdybai arba laikraðeio redakcijai audrone@qedata.se apie artëjanëias progas ir pridëti savo nuotraukà.

Sammanfattning

LFS styrelse skulle gärna vilja gratulera alla som firar ett jubileum, bröllop och andra viktiga händelser. Var snälla och meddela det till styrelsen eller tidningsredaktionen audrone@qedata.se. Glöm inte att skicka en bild.

Nauji bendruomenës nariai

Sveikiname naujus Lietuvio bendruomenës narius, nuo praëjusio laikraðeio numerio (2008 gruodþio):

Lina Varhos, Ieva Kisieliutë ir Riaz Silvin, Birgità Jasiünaitë ir Valdà Jokubaviëõ, Patrik Eriksson ir Auðrà O Shea, bei skoniðkius:

Birutæ Meðkienæ, Laimà ir Vitalijõ Zelbus, Laimontà Sabaliauskà su ðeima, Tomà Skirbutà su ðeima, Audronæ Liokianskienæ su ðeima, Alionà Dauskurtaic.

Raginame ir kitus lietuvius, naujai atvykusius ar seniau gyvenančius, papildyti Bendruomenës gretas. Kartu bus adomiau ir linksmiau.

Sammanfattning: Nya LFS-medlemmar

LFS styrelse hälsar följande nya LFS-medlemmar välkomna:

Lina Varhos, Ieva Kisieliute och Riaz Silvin, Birgita Jasiunaite och Valdas Jokubavicius, Patrik Eriksson och Austra O Shea och följande skåningar:

Birute Meskiene, Tomas Skirbutas med familj, Laima och Vitalijus Zebai, Laimontas Sabaliauskas med familj, Audrone Liokianskiene med familj, Aliona Dauskurtaic.

Padëka

Ilonai Lilieholm

Man labai pasisekë, kad leidþiant laikraðtã visà laikà turëjau keletà iðtikimõ pagalbininkõ. Kai tik mano pirmoji didþioji pagalbininkë Eglë Marcinkeviëiutë 2007-aisiais iðvyko à Ðvedijos pietus, jos vietà iðkart upëmë Ilona Lilieholm. Ji tebesidarbuoja bendruomenës laikraðeiu ir dabar, nepaisant to, kad pernai pavasarà iðvyko gyventi ir dirbti à Liuksemburgà. Nepaisant to, kad jos ðeimoje yra du maþameëiai vaikai.

Nuoðirdþiausiai dëkoju Ilonai up kruopðtõ ir sàþiningà darbà, ren-giant paskutiniuosius penkis LBD laikraðeio numerius. Ji suredagavo daugumà lietuviõkõ straipsniõ ir paraðë nemaþai santraukõ. Ji visuomet atkakliai reikalauja taisyti visas klaidas, vadindama save „kalbos policininke“. Su Ilona nepaprastai malonu dirbti, nes dar nebuvo karto, kad ji atsisakytõ padëti, kad ir tà paskutinæ, „deganëià“ akimirka. Tai pmogus, kuriuo gali pasikliauti 100 procentõ.

Linkiu Ilonai sveikatos, sëkmës darbuose, laimës ir meilës ðeimoje. Viliuosì, kad Ilona ir toliau iðtikimai darbuosis LBD laikraðtyje, o mud-vi iðliksime geromis biëiulėmis.

Audronë V.-Stådje, ats. redaktorë

Avtackning till Ilona Lilieholm

Jag hade stor lycka att finna flera mycket pålitliga personer till arbetet med LFS tidning. När den första, stora medhjälparen Egle Marcinkeviciute flyttade till Skåne 2007 tog Ilona Lilieholm hennes plats. Ilona arbetar fortfarande för tidningen, trots hon lämnade Sverige och flyttade till Luxemburg år 2008, och trots hon har två småttningar hemma och ett heltidsarbete.

Jag vill tacka Ilona hjärtligt för hennes noggranna arbete vid beredningen av de sista fem numren av tidningen. Hon redigerade de flesta litauiska artiklarna och skrev många svenska sammanfattningar. Hon krävde att alla misstag skulle rättas och kallar sig själv för ”språkpolis”. Ilona är en mycket trevlig medarbetare som alltid hjälper till. Hon är en människa som man kan lita på till 100 % i alla lägen.

Jag önskar Ilona hälsa, lycka i livet och mycket kärlek i familjen och hoppas att hon kommer att fortsätta samarbeta med LFS tidningsredaktion.

Audronë V.-Stådje, ansvarig redaktör